

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

OCHRANA DAT A OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Klára Hnátová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena v teoretické části na vymezení základních pojmů týkajících se ochrany osobních údajů, jako je osobní, identifikační, adresní, citlivý, popisný či anonymní údaj, dále je zde uvedena charakteristika subjektu, správce a příjemce údajů. Práce se také zabývá základními zásadami ochrany osobních údajů a je zde rozebrán zákon o ochraně osobních údajů a jeho působnost. V teoretické části je také přiblížení nezávislého správního orgánu v oblasti ochrany osobních údajů a popis jeho kontrolní, konzultační a poradenské činnosti. V závěru teoretické části je věnována pozornost problematice osobních údajů v pracovněprávních vztazích, konkrétně úpravě osobních údajů před vznikem, při trvání a po ukončení pracovního poměru. V praktické části je provedeno dotazníkové šetření zjišťující názory a zkušenosti respondentů s ochranou osobních údajů. Na základě získaných odpovědí jsou vytvořeny grafy a kontingenční tabulky a ve statistickém programu testovány hypotézy související s aktuálním tématem ochrany osobních údajů. Po důkladném analyzování odpovědí respondentů jsou prezentovány závěry.

Klíčová slova: Agenturní zaměstnávání, citlivé údaje, data, informace, ochrana, osobní údaje, personalistika, rodné číslo, úřad, zaměstnanec

Cíl práce

Obecným cílem diplomové práce je analyzovat teoretické právní prostředí na základě využití sekundárních dat a vymežit základní pravidla ochrany osobních dat a údajů v České republice. Dílčími cíly práce jsou pak zpřehlednění základních pojmů týkajících se ochrany osobních dat a údajů, jako je osobní, identifikační, adresní, citlivý, popisný či anonymní údaj, ale také vymezení, kdo je subjektem, správcem a příjemcem údajů. Dále identifikace základních zásad ochrany osobních údajů a rozebrání zákona o ochraně osobních údajů, vymezení jeho působnosti a jednotlivých úkonů, jako je zpracování, shromažďování, uchovávání, blokování, likvidace či souhlas se zpracováním osobních údajů, ale také určení sankcí plynoucích z nedodržení zákona. Je rovněž potřeba přiblížit nezávislý správní orgán v oblasti ochrany osobních údajů, jímž je Úřad na ochranu osobních údajů a popsat jeho kontrolní, konzultační a poradenskou činnost. Závěr teoretické části se zaměří na problematiku ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích, kde je

věnována pozornost zpracování osobních údajů před vznikem, při trvání a po ukončení pracovního poměru. Následně se získané poznatky z literární rešerše využijí jako podklad pro vypracování praktické části diplomové práce a aplikují na konkrétní problematiku. Cílem praktické části je zjistit vlastním výzkumem pomocí dotazníkového šetření názory a zkušenosti respondentů s ochranou osobních údajů a vymezit charakteristiku respondentů. Vyhodnotit odpovědi respondentů a určit, zda jsou závislé názory respondentů na právní ošetření ochrany osobních údajů na jejich vzdělání, závislost používání hesla na věku respondentů či na jejich vzdělání. Také je důležité zjistit, zda existuje závislost používání hesla na ukládání hesla v počítači a na mobilu, zajímá nás také, zda názor na ochranu osobních údajů v České republice je ovlivněn ukládáním hesla v prohlížeči, či závislost názoru, zda je zaměstnavatel oprávněn monitorovat pohyb na webových stránkách, na pohlaví či na pracovním oboru. V závěru je třeba provést vyhodnocení a zpracování návrhů na případné opatření a doporučení.

Metodika

V literární rešerši bude analyzováno teoretické prostředí problematiky ochrany osobních údajů za pomoci sekundárních dat získaných ze studia české i zahraniční odborné literatury a odborných článků. Aktuální informace budou čerpány z právních předpisů a dostupných internetových zdrojů. V praktické části bude navázáno na získané poznatky ze studia literatury, pomocí kterých se uskuteční průzkum zkoumané problematiky v konkrétních podmínkách. Vlastní zpracování bude založeno na dotazníkovém šetření. Dotazník se vytvoří za pomoci Google formuláře. Dotazník se bude skládat jak z uzavřených, tak otevřených otázek, které se budou dotazovat na obecnou problematiku ochrany osobních dat a údajů, tak problematiku ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích. Na závěr dotazníku budou uvedeny identifikační otázky, které budou sloužit pro interpretaci výsledků z hlediska pohlaví, vzdělání a věku. Při formulaci otázek bude kladen důraz na jejich jasnost a zřetelnost. Před rozesláním samotného dotazníku se provede pretest, kdy se předběžný dotazník rozešle mezi kamarády a známé a bude zjišťována srozumitelnost a pochopení dotazníku. Následně bude dotazník šířen pomocí sociální sítě Facebook, kde bude umístěn do studentských skupin, ale také rozeslán známým a kamarádům s prosbou o šíření dotazníků svým

rodičům a docílení tak širokého věkového rozpětí. K vyplnění dotazníku bude zapotřebí přístup na internet. Po sběru dat dojde k jejich zpracování a analyzování. Dále proběhne statistické testování nulových hypotéz na získaných datech z dotazníkového šetření s pomocí Chí-kvadrát testu nezávislosti. V programu Microsoft Excel a statistickém softwaru IBM SPSS Statistics 19 se s pomocí sesbíraných dat utvoří grafy a kontingenční tabulky, na jejichž základě bude provedena interpretace. Na závěr proběhne syntéza vyhodnocení zkoumané problematiky z dotazníkového šetření a budou formulovány případná doporučení či návrhy na opatření.

Zhodnocení výsledků

V praktické části diplomové práce byly zkoumány reakce, názory a zkušenosti respondentů s danou problematikou ochrany osobních údajů. Pro získání odpovědí bylo využito dotazníkové šetření, při němž byl dotazník šířen pomocí sociální sítě Facebook a také rozesílán známým, příbuzným a kamarádům. Dotazník vyplnilo celkem 214 respondentů, bylo tedy získáno dostatečné množství dat pro zkoumání dané problematiky. Z celkového počtu 214 respondentů se výzkumu zúčastnilo 42 % mužů a 58 % žen. To můžeme vnímat jako poměrně vyrovnaný výsledek vzhledem k situaci, kdy byl dotazník šířen převážně do studentských skupin na sociální síti Facebook, kde je velká převaha studentek nad studenty. Největší část dotazovaných, tedy 83 %, byla tvořena mladými lidmi ve věku 18 - 30 let, což může být opět dáno šířením dotazníku do studentských skupin na sociální síti Facebook. Další věkové kategorie 31 - 44 let a 45 a více let zaujímaly dohromady pouhých 17 %. Nejvíce respondentů byli vysokoškolsky vzdělaní lidé, kteří tvořili 77 % všech dotazovaných. V rámci hlavní činnosti byli nejpočetnější skupinou studenti, kteří zároveň pracují. Ti tvořili 37 %, v absolutním čísle 79 z 214 respondentů. Tedy opět je vidět, že převažují mladí lidé, kteří studují, což může být mimo jiné dáno tím, že starší lidé nemají vytvořen účet na sociální síti Facebook či mají omezený přístup na internet.

První položená otázka se dotýkala právní úpravy ochrany osobních údajů v České republice, zda je dobře právně ošetřena či nikoliv. Odpovědi byly poměrně vyrovnané, avšak největší počet respondentů si myslí, že ochrana osobních údajů v ČR není dobře právně ošetřena, tuto odpověď zaškrtnulo 80 respondentů (37 %), poté následovala odpověď,

že si dotazovaní nejsou jisti a tedy nevědí, zda je ochrana osobních údajů v české legislativě dobře právně ošetřena, takto odpovědělo 71 respondentů (33 %). 63 lidí odpovědělo, tedy 30 %, že je tato problematika dobře právně ošetřena, absolutně 63 dotazovaných. Druhá otázka se vztahovala na zkušenosti respondentů se zneužíváním osobních údajů. Z celkového počtu 90 mužů se s tímto problémem setkalo 29 %, naopak žen se setkalo z celkového počtu 124 pouhých 23 %. Je tedy zřejmé, že více mužů než žen se setkalo se zneužíváním osobních údajů u sebe či ve svém okolí. Z odpovědí je vidět, že většina respondentů se zneužíváním osobních údajů zkušenosti nemá, tedy 75 %. Dále nás zajímalo, zda již někdy poskytli své osobní údaje k potřebám výzkumu na ulici. Dále z dotazníkového šetření vyplynulo, že respondenti nejsou dost opatrní, co se týče poskytování či zabezpečení svých osobních údajů. 109 respondentů již někdy poskytlo své osobní údaje k potřebám průzkumu na ulici, 105 v žádném případě osobní údaje neposkytuje, přesto převažují ti, co již osobní údaje někdy poskytli. Dotazník obsahoval také testovací otázky. V jedné z nich bylo testováno, zda respondenti vědí, které osobní údaje patří mezi citlivé. 90 % dotazovaných se domnívalo, že rodné číslo patří mezi citlivý osobní údaj, ač tomu tak podle zákona o ochraně osobních údajů není. Respondenti tedy považují své rodné číslo za velmi důležitý údaj, se kterým zacházejí velmi opatrně, jako by byl citlivý. Za citlivý údaj správně označilo 82 % respondentů biometrický údaj. Dále se respondenti mylně domnívali, že citlivým osobním údajem je adresa trvalého bydliště a telefonní číslo. Adresu trvalého bydliště za citlivý osobní údaj označilo 139 respondentů a telefonní číslo 126 osob, tedy více jak polovina respondentů. Naopak pouhých 45 osob, tedy 21 % z celkového počtu respondentů za citlivý údaj považuje politický postoj a 30 % náboženství, přestože tyto údaje mezi citlivé osobní údaje patří. Je možné, že se dotazovaní neselekali osobně s diskriminací ať už kvůli náboženství či politickému postoji, proto nepovažují tyto osobní údaje za citlivé. V druhé testovací otázce bylo zkoumáno, zda respondenti vědí, na jaký orgán by se obrátili v případě podání stížnosti na zneužívání svých osobních údajů. 78 respondentů odpovědělo, že by se se stížností obrátilo na Policii ČR, z toho 41 a 37 mužů. Další nejčastější odpovědí bylo, že respondenti nevědí, na který orgán by se obrátili, v této odpovědi převažovaly ženy nad muži s celkovým počtem 41 odpovědí. 31 žen a 18 mužů správně odpovědělo, že by se se stížností obrátilo na Úřad na ochranu osobních údajů, který se na tuto problematiku specializuje. V dalších odpovědích byl zmíněn soud, ombudsman či ministerstvo spravedlnosti. Z odpovědí

je patrné, že pouze 49 respondentů by se správně obrátilo se stížností na kompetentní orgán. Další otázky byly zaměřeny na hesla a jejich používání. 66 % respondentů používá pro všechny své účty několik málo hesel, pouze 28 % dotazovaných má pro každý účet jiné heslo a 6 % osob má jedno heslo pro všechny účty. Druhá otázka týkající se hesel se zaměřovala na jejich ukládání v mobilu či počítači. 96 respondentů si hesla ve svém počítači ani na mobilu neukládají, z toho je 42 mužů a 54 žen. Naopak 58 respondentů si hesla ukládají jak na počítači, tak v mobilu, z toho 32 žen a 26 mužů. Jen na počítači si ukládá hesla 34 žen a 18 mužů. Dále jsme se tázali respondentů, kteří se již někdy zúčastnili pracovního pohovoru, zda po nich byly vyžadovány údaje o těhotenství, rodinných či majetkových poměrech, rodné číslo či národnost. Nejvíce respondentů, tedy 74 % se neseťkalo, že by po nich některých z těchto údajů byl vyžadován. 18 % dotazovaných se ale setkalo s vyžadováním informace o jejich národnosti, 13 % muselo při přijímacím pohovoru udávat své rodné číslo, 11 % bylo dotazováno na majetkové poměry a po 6 % respondentů, tedy ženách, byla požadována informace o plánovaném těhotenství. Tyto údaje by však vyžadovány být potenciálním zaměstnavatelem neměly. Z průzkumu je tedy zřejmé, že někteří personalisté či potenciální zaměstnavatelé na toto nehlídají, ať už z čisté nevědomosti nebo jiného záměru. Při vyplňování osobního dotazníku je důležité, aby byl sdělen uchazeči účel, pro jaký bude dotazník zpracováván. Z celkového počtu 176 lidí, kteří se zúčastnili pracovního pohovoru, 57 % vyplňovalo dotazník, absolutně 100 respondentů. Z tohoto počtu pak 73 respondentů vypovědělo, že jim byl sdělen účel zpracování dotazníku, ať už ústně či písemně. Také jsme zjišťovali, jaký mají dotazovaní názor na kontrolování e-mailu a monitorování pohybu na webových stránkách zaměstnavatelem, zda si myslí, že má na kontrolu oprávnění či nikoliv. V případě kontroly pracovních e-mailů bylo zjištěno, že 73 % všech respondentů jsou přesvědčeni, že zaměstnavatel nemá právo kontrolovat e-mail svých zaměstnanců, z toho bylo 67 mužů a 89 žen. U monitorování pohybu na webových stránkách převažovala kladná odpověď, kdy 61 % dotazovaných zodpovědělo, že má zaměstnavatel oprávnění pohyb na webových stránkách svým zaměstnancům kontrolovat, z toho bylo 47 mužů a 83 žen.

Z odpovědí otevřených otázek, kde bylo dotazováno, s jakým konkrétním případem zneužívání osobních údajů se respondenti osobně setkali, bylo zjištěno, že nejčastěji se lidé setkávají s poskytováním svých osobních údajů třetím osobám za účelem marketingu a nabízení různých produktů a služeb. Tento způsob podnikání je velmi obtěžující

a znepríjemňuje život 37 respondentům, někteří společnosti dokonce disponovali i bydliště jednoho z respondentů. 5 respondentů se setkali se zneužitím jejich ukradeného občanského průkazu, kdy byl využit k protiprávním účelům při zřízení úvěru na falešné jméno. 1 respondent se dokonce setkal se zneužitím své platební karty. Také na sociálních sítích se respondenti setkali se zneužitím osobních údajů, například při vniknutí na účet na Facebooku a následné rozesílání zpráv kamarádům poškozeného s prosbou o zaslání peněz na pachatelův účet, či rozesílání vulgárních zpráv.

Na dostatečném množství získaných dat jsme testovali nulové hypotézy o nezávislosti kvalitativní znaků. Na základě průzkumu se zjistilo, že existuje slabá závislost mezi názory respondentů na právní ošetření osobních údajů a vzděláním, dále závislost používání hesla na věku respondentů či používání hesla na vzdělání. Dále byla zjištěna slabá statistická závislost mezi používáním a ukládáním hesla a také ukládáním hesla na názory respondentů na ochranu osobních údajů v české legislativě. Další slabá závislost byla prokázána mezi názory respondentů na monitorování pohybu na webových stránkách zaměstnance a pohlavím, ale také závislost pracovního oboru na názorech na monitorování webových stránek zaměstnavatelem.

Závěr

Na základě dotazníkového šetření byly zkoumány reakce, názory a zkušenosti respondentů s ochranou osobních údajů. Dotazník byl šířen pomocí sociální sítě Facebook a také rozesílán příbuzným, známým a kamarádům. Dotazník vyplnilo celkem 214 respondentů, z toho 42 % mužů a 58 % žen, bylo tedy získáno dostatečné množství dat pro zkoumání dané problematiky. Největší část dotazovaných, tedy 83 % byla tvořena mladými lidmi ve věku 18 – 30 let, což může být způsobeno tím, že byl dotazník šířen do studentských skupin na sociální síti Facebook, ale také tím, že mladí lidé více tráví volný čas na sociálních sítích a na internetu, který byl podmínkou pro vyplnění dotazníku. Z průzkumu vyplynulo, že mnoho respondentů nemá mnoho informací o tomto tématu. Téměř 1/3 respondentů si není jista, zda je ochrana osobních údajů v České republice dobře právně ošetřena, 37 % osob tvrdí, že není dobře právně ošetřena, přestože se se zneužíváním osobních údajů setkala pouze 1/4 respondentů, tedy 25 %. Můžeme předpokládat, že se zneužíváním osobních údajů, přišlo do styku více respondentů,

ale vzhledem k nevědomosti či nezkušenosti s touto problematikou o tom sami nevědí. Dále z dotazníkového šetření vyplynulo, že respondenti nejsou dost opatrní, co se týče poskytování či zabezpečení svých osobních údajů. 109 respondentů již někdy poskytlo své osobní údaje k potřebám průzkumu na ulici, 105 v žádném případě osobní údaje neposkytuje, přesto převažují ti, co již osobní údaje někdy poskytli. S ochranou osobních údajů také souvisí používání a ukládání hesel. V dotazníku odpovědělo 66 % dotazovaných, že používají jen několik málo hesel na všechny účty, na každý účet jiné heslo používá pouze 28 % respondentů. V ukládání hesla na počítači či mobilu vidíme také velké úskalí. Pokud dojde k odcizení mobilního telefonu nebo notebooku, pachatel má tak přístup ke všem našim účtům, což nám může způsobit nemalé problémy, avšak 118 respondentů si hesla v prohlížečích, ať už na mobilu či počítači ukládají. Neopatrnosti přidává také fakt, že většina respondentů nemá stanovena pravidla utváření hesel ve své firmě, využívají tak hesla jednoduchá, snadno zjistitelná a dostupná. Při používání kombinace malých, velkých písmen a čísel může zabránit vniknutí a nahlédnutí do našich osobních údajů. Čím častěji se hesla mění, tím je riziko jejich prolomení menší. Neorientovanost v oblasti ochrany osobních údajů také vyplývá z neznalosti citlivých osobních údajů, mnoho lidí za citlivý osobní údaj považují spíše rodné číslo, než národnost, politický postoj či náboženství, které citlivými údaje na rozdíl od rodného čísla skutečně jsou. Také o existenci dozorčího orgánu, Úřadu pro ochranu osobních údajů, kam se posílají stížnosti v případě porušení ochrany osobních údajů, ví jen 31 žen a 18 mužů z celkového počtu 214 respondentů. V pracovněprávních vztazích je často diskutováno, zda má zaměstnavatel právo kontrolovat e-maily svých zaměstnanců či monitorovat pohyb na webových stránkách. Z průzkumu bylo zjištěno, že 130 respondentů (61 %) se domnívá, že zaměstnavatel monitorovat pohyb na webových stránkách může, 3 respondenti v připomínkách k dotazníku uvedli, že se tomu ve skutečnosti i děje. Možná právě vlastní zkušenost s tímto problémem ovlivnila odpovědi respondentů. Zaměstnavatel by ovšem monitorovat pohyb svých zaměstnanců na internetových stránkách neměl, a pokud ano, měl by předem informovat o tomto sledování své zaměstnance. Tento problém by byl nejlépe vyřešen tím, kdyby zaměstnavatel provedl opatření k zamezení přístupu na internetové stránky či aplikace, které nejsou k výkonu práce zaměstnavatele potřeba, nebo by určil rozsah užití internetu pro soukromé účely. Respondenti se nejvíce setkali s porušováním ochrany osobních údajů v souvislosti

s poskytnutím jejich osobních údajů třetím osobám, firmám a organizacím, které je následně využili k nabízení svých produktů a služeb prostřednictvím telefonu, e-mailu či pošty.

V dnešní době je stále složitější chránit si své osobní údaje a soukromí vzhledem k rozmachu moderní technologie, která se stala každodenní rutinou, vedle kladů, které tato technika přináší v souvislosti s usnadněním si práce, se však zvyšuje riziko zneužití osobních údajů, které jsou vlivem těchto technologií více dostupné. Přestože je problematika ochrany osobních údajů již delší dobu známá, ne každý si uvědomuje, že zasahuje do všech sfér lidského života a dotýká se každého z nás, ať už jsme v roli správce či subjektu údajů. Lidé by si měli dávat pozor, komu a v jaké míře své osobní údaje poskytují. Neměli by zapomínat, že by jim mělo být sděleno, za jakým účelem budou jejich osobní údaje zpracovávány. Měli by se více zajímat o úpravu ochrany osobních údajů v české legislativě a uvědomit si, že své citlivé osobní údaje, jejichž poskytnutí může způsobit diskriminaci jejich osoby, nemají povinnost komukoliv sdělovat. Snažit se střežit své soukromí a osobní údaje je proto velmi podstatné. Důležité je si také uvědomit, že jednou poskytnutý údaj již nelze vzít zpět.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ

Právní předpisy:

1. *Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*
2. *Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů*
3. *Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů*
4. *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů*
5. *Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů*
6. *Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, ve znění pozdějších předpisů*
7. *Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů*
8. *Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů*
9. *Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů*
10. *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů*
11. *Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů*
12. *Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů*
13. *zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*
14. *Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů*
15. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů*
16. *Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů*
17. *Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství, ve znění pozdějších předpisů*
18. *zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republik, ve znění pozdějších předpisů*
19. *Směrnice 95/46/ES, Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů*

Publikace:

1. BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E.: *Zákon o ochraně osobních údajů s komentářem*. Olomouc: ANAG, 2010. 383 s. Právo. ISBN 978-80-7263-613-6.
2. BARTÍK, Václav a JANEČKOVÁ, Eva. *Ochrana osobních údajů v aplikační praxi: vybrané otázky*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, 2013. 311 s. Praktická právní příručka. ISBN 978-80-86131-96-2.
3. D'AMBROSOVÁ, Hana. *Ochrana osobních údajů v personalistice od roku 2005*. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, 2005. 87 s. ESO: sešity mzdových účetních a personalistů. ISBN 80-7310-025-8.
4. FIALA, Josef et al. *Malá právní encyklopedie*. 5. dopl. a přepr. vydání. Praha: Linde, 2004. 253 s. ISBN 80-7201-461-7
5. KALAMÁR, Štěpán a POŽÁR, Josef. *Vybrané aspekty informační bezpečnosti*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. 190 s. ISBN 978-80-7251-339-0.
6. KUČEROVÁ, Alena et al. *Zákon o ochraně osobních údajů. Komentář*. 1. vydání, Praha: C.H. Beck, 2003
7. KUČEROVÁ, Alena a NONNEMANN, František. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. 1. vydání Praha: BOVA POLYGON, 2013. 167 s. ISBN 978-80-7273-173-2.
8. MAŠTALKA, Jiří. *Osobní údaje, právo a my*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2008. 212 s. ISBN 978-80-7400-033-1.
9. MATES, Pavel. *Ochrana osobních údajů*. 1. vydání, Praha: Karolinum, 2002. 73 s. ISBN 80-246-0469-8
10. MATES, Pavel. *Ochrana soukromí ve správním právu*. 2., aktualiz. a podstatně přeprac. vyd. Praha: Linde, 2006. 313 s. ISBN 80-7201-589-3.
11. MATES, Pavel, JANEČKOVÁ, Eva a BARTÍK, Václav. *Ochrana osobních údajů*. Praha: Leges, 2012. 206 s. Praktik. ISBN 978-80-87576-12-0.
12. MATOUŠOVÁ, Miroslava et al. *Ochrana osobních údajů v otázkách a odpovědích. 73 otázek a odpovědí*. 1. vydání Praha: ASPI, 2004. 159 s. Otázky a odpovědi z praxe. ISBN 80-7357-037-8.

13. MATOUŠOVÁ, Miroslava a HEJLÍK, Ladislav. *Osobní údaje a jejich ochrana*. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2008. 455 s. Právní rukověť. ISBN 978-80-7357-322-5.
14. MORÁVEK, Jakub. *Ochrana osobních údajů v pracovněprávních vztazích*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká Republika, 2013. 435 S. právní rukověť. ISBN 978-80-7478-139-1.
15. MORÁVEK, Jakub A BURIAN, David. *Předávání osobních údajů do zahraničí: česká a evropská právní úprava, otázky a odpovědi*. Praha: Linde, 2012. 263 s. ISBN 978-80-7201-878-9.
16. *Ochrana osobních údajů na pracovišti: [příručka pro zaměstnance]*. [Brno]: Pro Úřad pro ochranu osobních údajů vydala Masarykova univerzita, 2014. 36 s. ISBN 978-80-210-6819-3.
17. PICHRT, Jan et al. *Agenturní zaměstnávání v komplexních souvislostech*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. 375 s. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-481-0.
18. RANDLOVÁ, Nataša et al. *50 otázek a odpovědí z pracovněprávní poradny*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 131 s. ISBN 978-80-7357-602-8.
19. ŘEZANKOVÁ, Hana. *Analýza dat z dotazníkových šetření*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 212 s. ISBN 978-80-86946-49-8.
20. *Selected data protection issues: guide for entrepreneurs*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 49 s. ISBN 978-80-210-5829-3.
21. SVATOŠOVÁ, Libuše, KÁBA, Bohumil. *Statistické metody II*. 1. vyd. Praha: PEF ČZU, 2008. 105 s. ISBN 978-80-213-1736-9
22. Úřad na ochranu osobních údajů. *Ochrana osobních údajů. Vybrané otázky. Příručka po podnikatele*. V Brně: Masarykova univerzita, 2011, 52 s. ISBN 978-80-210-5572-8
23. VIDRNA, Jan a KOUDELKA, Zdeněk. *Zaměstnanci v objektivu kamer: právní aspekty monitoringu zaměstnanců*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013. xi, 235 s. Beckova edice ABC. ISBN 978-80-7400-453-7.

Internetové zdroje:

1. Úřad na ochranu osobních údajů. *Ochrana osobních údajů. Vybrané otázky. Příručka pro podnikatele*, str. 8 [online]. 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: https://www.uoou.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=3025
2. Doporučení ochránce k požadavku výpisu z rejstříku trestů jako určujícím kritériu pro přijetí do zaměstnání [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: http://www.ochrance.cz/uploads/tx_odlistdocument/Doporuceni_rejstrik-trestu.pdf, 2011, Brno
3. BARTÍK, V., JANEČKOVÁ, E., Zpracování citlivých osobních údajů v pracovněprávním poměru. In: *Práce a mzda 4/2012*, [online]. [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d38129v48061-zpracovani-citlivych-osobnich-udaju-v-pracovnepravnim-pomeru/>